

Naam	Conceptverslag commissie Economie en Mobiliteit 24 november 2014		
Betreft vergadering	Commissie Economie en Mobiliteit		19 januari 2015
Te verzenden aan	SIS - Cie. groep 1 t/m 7		
Verzenddatum	5 december 2014		
Commissiegriffier	Annemieke Lobik	0118 631888	am.lobik@zeeland.nl
Inhoudelijk ambtenaar			
Verantwoordelijk bestuurder			

Inhoudelijk	
Naam voorstel	
Aanleiding	
Bevoegdheid	
Voorstel	Vaststellen
Toelichting	
Kosten en dekking	
Overige informatie	

VERSLAG

statencommissie

Concept-verslag van de openbare vergadering van de **Commissie Economie en Mobiliteit** van 24 november 2014 van 13:30 tot 16.15 uur te Middelburg.

Voorzitter:	René Ruissen
Aanwezig zijn de leden	C. Bruring, P. van Dijk, A.I.G. Dorst, H.J. van Geesbergen, P.A. Hamelink, P. Hofstede, F. de Kaart, A.J. van der Maas, W.P.H. Markusse, J.M. Meulenberg-op 't Hof, R. Muste, M. Otte, J.R. Oudeman, C.M. de Paepe
Tevens zijn aanwezig:	Gedeputeerden C. van Beveren, G.R.J. van Heukelom, B. de Reu, C. Schönknecht-Vermeulen, dhr. L. Lagasse en H. Baljeu (ZSP); A.M. Lobik (commissiegriffier)
Afwezig zijn de leden:	F. Babijn, R. van Tilborg

1. Opening en mededelingen

De voorzitter vraagt aandacht voor de volgende bijeenkomsten:

- 8 december a.s., met de heer G.J. Hospers, over "de kracht van kustregio's";
- 19 januari 12.00 uur, gesprek met werkgevers (BZW, VNO/NCW en MKB Zeeland);
- 30 januari, gezamenlijk werkbezoek met cie. BFW naar EPZ.

2. Vaststellen agenda

De voorzitter meldt dat i.v.m. een persconferentie van de heer Van Heukelom om 15.00 uur agendapunt 7 zal worden behandeld na agendapunt 4. I.v.m. de agenda van de heer Lagasse (CEO van ZSP) zal hij nu eerst zijn presentatie geven m.b.t. agendapunt 5.¹

3. Gelegenheid om in te spreken:

De heer V.d. Vijver spreekt in namens de Dorpsraad IJzendijke m.b.t. agendapunt 7².

Vragen van de commissieleden aan de inspreker:

De heer De Kaart (PvdA) vindt dat toezeggingen nagekomen moeten worden. Wanneer heeft de inspreker kennis genomen van de nieuwe ontwikkelingen in het OV?

De heer V.d. Vijver zegt dat dit niet is gemeld aan de Dorpsraad. Eerst werd de buslus aangelegd, en daarna kwam er een mail hierover. Er is niet met de Dorpsraad overlegd.

De heer Muste (NZ) vraagt of de gehandicapte mevrouw niet met WMO-vervoer kan?

De heer V.d. Vijver antwoordt dat zij daar geen recht op heeft.

Mevrouw Meulenberg (CDA) vraagt of er nog winkels in het dorp zijn.

De heer V.d. Vijver zegt dat er nog één supermarkt is.

(Behandeling van de) **Brief van de Dorpsraad IJzendijke over busvervoer, en brief van burger over busvervoer in IJzendijke; (agendapunt 7)**

De heer De Kaart (PvdA) begrijpt het probleem, mede gezien de toezeggingen die zijn gedaan. Hoe is de communicatie hierover verlopen?

Mevrouw Meulenberg (CDA) is van mening dat er tenminste één bushalte in het dorp moet blijven.

De heer Van Geesbergen (VVD) zegt dat de staten hebben gekozen voor dit systeem van vraagafhankelijk OV en maatwerk, en dat hij liever niet op bushaltniveau meedenkt. Hoe past de situatie in IJzendijke binnen het kader van het Beleidsplan, dat voor iedereen mobiliteit garandeert?

De heer V.d. Maas (SGP) sluit zich hierbij aan. Valt er nu iemand buiten de boot? GS heeft gezegd dat knelpunten opgepakt zullen worden. Vooralsnog vindt hij dit uitvoering door GS.

De heer Bruring (GL) sluit zich aan bij de PvdA. Welke mogelijkheden heeft de gedeputeerde om aan de wensen van IJzendijke tegemoet te komen?

Gedeputeerde Van Heukelom zegt dat we de Beleidsnota Nieuwe Lijnen hebben aangenomen met veel minder geld, én vraaggericht OV. Er is een vervoersgarantie voor iedereen, via bus/haltetaxi en WMO-

¹ Deze presentatie staat in SIS bij agendapunt 5.

² Zijn presentatie staat in SIS bij agendapunt 7.

vervoer. Hij heeft gesproken met de Dorpsraad én met de gemeente (die aanspreekpunt is voor de provincie; de gemeente informeert dan de Dorpsraad) over het tracé N61. Er komen alleen haltes waar aanbod is, naar inschatting van de vervoerder. Het is onmogelijk om (vaak) in een kern te stoppen, men moet naar de halte toe. Er is zeker gecommuniceerd over het tracé, maar dat is nog niet klaar. Waar de haltes komen bepaalt de vervoerder i.o.m. de wegbeheerder. M.b.t. de toezeggingen over het Tracébesluit wijst hij erop dat er nu andere budgetten zijn dan toen. We kunnen niet meer doen. We moeten ook nog bezuinigen door de situatie met Syntus en Connexxion.

In tweede termijn:

De heer De Kaart (PvdA) is blij dat de gedeputeerde heeft overlegd met de Dorpsraad, en hoopt dat men blijft letten op de communicatie. Hij wil graag op de hoogte worden gehouden van het onderzoek naar knelpunten.

Gedeputeerde Van Heukelom heeft in PS al een knelpuntennotitie toegezegd³. Communicatie werd wel bemoeilijkt door alle wijzigingen die vanaf augustus hebben plaatsgevonden. Vandaag komt er een persbericht, waar een communicatieplan onder ligt.

4. **Informatie-uitwisseling: mededelingen van gedeputeerden**

Gedeputeerde Van Heukelom vertelt over de rechtszaak tegen Connexxion. De rechter vond dat ze er samen uit moesten komen. Het is lastig: het budget is kleiner en we lopen steeds achter de feiten aan. De nieuwe concessie gaat nu in per 1 maart, tot die tijd geldt de oude dienstregeling. Dit kost 2,5 miljoen. Omdat we binnen de begroting moeten blijven is er een minimale tariefsverhoging, de buurtbussen worden niet rolstoeltoegankelijk en de verkeersleiding wordt centraal, buiten Zeeland, gehuisvest. Zo lukt het budgettair-neutraal. Connexxion heeft zijn bezwaar nu ingetrokken. Hij zal hierover om 15.00 uur een persconferentie geven met Connexxion.

Gedeputeerde De Reu vertelt dat hij een bijeenkomst heeft gehad over de Digitale Agenda met burgers en ondernemers in Sluis; nu is de gemeente weer aan zet. Ook vertelt hij dat er a.s. vrijdag een bijeenkomst is inzake Europese programma's.

Vragen van commissieleden over het nieuws van de dag: geen.

Andere vragen van commissieleden over onderwerpen die niet op de agenda staan:

De heer De Kaart (PvdA) vraagt naar een opmerking van gedeputeerde Van Heukelom bij Omroep Zeeland. Hij heeft daar gezegd dat OV in de toekomst in handen van de overheid zal komen. Welke bedoeling had gedeputeerde daarmee?

Gedeputeerde Van Heukelom heeft dat gezegd n.a.v. het overleg met de vervoerders, die naar zijn mening de problemen zelf maken. Zo werken aanbestedingen niet, en kun je niet flexibel zijn.

7 **7b) GS brief over jaarlijkse klachtenafhandeling OV 2013 (ter behandeling geagendeerd op verzoek van de heer De Kaart)**

De heer De Kaart (PvdA) vraagt of de daling van het aantal klachten zich voortzet in 2014? Kunnen we dit voortaan eerder krijgen?

Gedeputeerde Van Heukelom antwoordt dat het inderdaad een dalende trend is. Eerdere rapportage kan wel, maar dat kost dan wel extra.

5. **GS brief met Zeeland Seaports Jaarplan en Begroting 2015, rapportage garanties en lening van ZSP aan WarmCO2**

De voorzitter zegt dat de commissie wordt gevraagd haar gevoelens kenbaar te maken.

De heer Muste (NZ) vraagt of er een spoorlijn komt van Axel naar Zelzate. Hij is bezorgd om de renteswaps die zijn gekocht als afscherming tegen een hogere rente; de rente gaat juist omlaag. Wat is de invloed van de Russische boycot op het resultaat van WarmCO2?

De heer Dorst (SGP) vraagt n.a.v. de presentatie m.b.t. de criteria en taakstellende budgetten of er gekeken is naar een benchmark? Er zijn thema's benoemd, waarin hij de strategische samenwerking met partijen mist. Het oprichten van een professionele inkooporganisatie wordt als doel genoemd, maar is er ook gekeken naar samenwerking op dit punt met andere partijen? Er is recent een eenmalige voorziening getroffen i.v.m. een regeling voor personeel, voor 2014. Is het effect daarvan verwerkt in de begroting 2015? Eind 2015 zou er nog 375 miljoen aan leningen over zijn. In het verleden is toch afgesproken

³ De gedeputeerde doelt op motie 54 uit PS van 14 november 2014
Concept verslag commissie Economie en Mobiliteit van 24 november 2014

dat we na 3 jaar de leningen en de garantstelling opnieuw zouden vaststellen? Gaat dat wel gebeuren zoals is afgesproken? In de stukken staat dat dat een jaar wordt uitgesteld: wat is de reden? In 2015 zal er een verbeteringsslag komen t.o.v. de benchmark, maar wanneer horen wij bij de beste helft? Hij vraagt naar de hoogte van het salaris van de directie. ZSP neemt voor 80% deel aan WarmCO2 en Yara voor 20%. ZSP betaalt een aantal keren bij verlies, maar Yara niet. Wat is nu de bijdrage van Yara?

Mevrouw De Paepe (VVD) vindt ZSP een mooi bedrijf. Ze is blij dat de vervoersstromen verbeteren, ook voor de binnenvaart. Het is fijn dat WarmCO2 geen hoofdpijndossier meer is. Kengetallen zijn relatief. De heer Otte (CU) vraagt of het een trend is dat de havengelden voor zeeschepen afnemen t.o.v. binnenvaart. Kan de garantstelling worden aangepast bij de huidige gunstige rentestand? Wanneer wordt rendement verwacht voor WarmCO2? Wanneer zal de benchmark worden gehaald? Voor welke "haven-gerelateerde projecten" is een voorziening van 3,1 miljoen opgenomen?

De heer Oudemans (CDA) is van mening dat ZSP moet blijven inzetten op daling van de garantstelling en behalen van een marktconform rendement. Hij is blij dat ZSP kritisch kijkt naar de efficiency en exploitatiekosten. Hij is positief over de ontwikkelingen bij WarmCO2; Yara draagt bij door een korting op de levering van warmte. Wat is het effect van de Russische boycot op de projecten in de Autriche-polder? Vindt ZSP dat de politiek op bepaalde punten actiever kan zijn? Zou op termijn een dividenduitkering aan de aandeelhouders mogelijk zijn?

De heer Hamelink (PvdA) vindt de ambities van ZSP goed; hij heeft alleen problemen met de personeelslasten. Het is zorgelijk dat er veel interim-personeel is. ZSP moet de vinger aan de pols houden. Gedeputeerde Schönknecht antwoordt dat er zeker strategische samenwerking is, bijvoorbeeld met de haven van Gent op het gebied van nautische toegankelijkheid. Bij de verzelfstandiging is afgesproken dat er geen dividend wordt uitgekeerd omdat dit ten koste zou gaan van de garantstelling. De zorgen over de personeelslasten zijn onderwerp van gesprek in het DB; het gaat nu al wel beter.

De heer Baljeu (ZSP) zegt over de benchmark dat ZSP m.b.t. personeel onder het gemiddelde zit, en met de algemene bedrijfslasten boven het gemiddelde. De inkoop werd voorheen gedaan per afdeling, maar zal nu via een centrale inkooporganisatie worden gedaan. Samenwerking op dit gebied buiten ZSP is niet aan de orde. Het opnemen van verplichtingen voor niet-actieven heeft zeker invloed op toekomstige cijfers. Inderdaad is de verdeling van aandelen WarmCO2 tussen ZSP en Yara 80-20. ZSP staat voor 100% aan de lat voor de investeringen. De bijdrage van Yara zit in korting op de inkoop van warmte, en korting op onderhoud van de installaties. De investering door ZSP komt ooit terug, maar de bijdrage van Yara is een gift.

Er is een sterke relatie tussen omzet zeevaart en binnenvaart. De voorziening van 3,2 miljoen is een restant van het bedrag dat de provincie heeft ontvangen bij de verzelfstandiging.

Vanaf 2017/2018 zou WarmCO2 winstgevend moeten zijn. Alle gronden in de Smidsschorrepolder zijn verkocht; in de Autrichepolder zijn nog enkele hectaren over. De Russische boycot heeft uiteraard een negatief effect. Het risico bestaat dat tuinders hun kassen niet bouwen. Over de marktconsultatie voor de garantiecurve zegt hij dat de aandeelhoudersstrategie nu helder is, waarna in januari een opdracht wordt geformuleerd voor herijking van de garantie. Op de vraag hoeveel verlies ZSP kan lijden op de renteswaps zegt hij dat deze zijn overgesloten tegen een lagere rente. De hele derivatenportefeuille is onderzocht en er zijn maatregelen genomen. De politiek zou actief kunnen zijn in de dossiers: verdieping van de toegang, spoortoevang en lijn Axel-Zelzate.

De heer Muste (NZ) vraagt of de spoorlijn Axel-Zelzate inderdaad in voorbereiding is?

De heer Baljeu (ZSP) zegt dat het in Den Haag op de politieke agenda staat, daar begint het mee. Gedeputeerde Schönknecht zegt dat dit dus door de voortdurende politieke lobby komt.

In tweede termijn:

De heer Dorst (SGP) had nog gevraagd naar de hoogte van het salaris van de CEO. Zal de presentatie op de informatie-bijeenkomst ZSP van morgenavond hetzelfde zijn als die van vandaag?

Gedeputeerde Schönknecht antwoordt dat het salaris van de CEO van ZSP voldoet aan de WNT-norm (Wet Normering bezoldiging topfunctionarissen (semi-)publieke sector). De presentatie van morgenavond zal niet heel anders zijn dan die van vandaag.

De voorzitter stelt dat het agendapunt voldoende is besproken.

6. **Statenvoorstel Jaarplan 2015 Economische Agenda**

De heer Hamelink (PvdA) vraagt of ondernemers werken met het rapport "Slimme kracht van Zeeland" (p. 5). Hij vraagt of de volumes voor de biomassa wel uit de buurt komen? We moeten het onderschei-

dende imago van Zeeland en de kracht van kustregio's goed benutten (p. 7). Door de financiële problemen moeten we nog meer focussen, en niet tornen aan geld om co-financiering te krijgen. Minder business cases of temporiseren. Waarom zijn er geen energie-besparingsprogramma's? M.b.t. arbeidsmarkt en onderwijs maakt hij zich zorgen over stages en starters. Ook in de lagere niveaus moet het onderwijs excellent worden. De uitvoering van de Participatiewet moet ook in onze eigen organisatie en gelieerde instellingen goed zijn. De overheid moet een voorbeeld zijn, ook m.b.t. stages.

De heer Van Geesbergen (VVD) leest in de GS-brief enthousiasme en zorg. Het is niet bekend hoe het verder gaat met het Delta-dividend. Er moeten nog scherpere keuzes worden gemaakt, en ook afscheid genomen van onderdelen van de EA. De provincie, gemeenten en waterschappen moeten aandacht houden voor co-financiering. De werkgelegenheidscijfers en –doelen moeten er voortaan duidelijker in. Is het project Zeeuwse Tong nu economisch dekkend, en is er een commercieel vervolg? Hij vraagt wat het Visserij Onderzoek Imares behelst, en of dit een kerntaak is? Valt de BC Zorg en Toerisme af; het oogt moeizaam. P. 17: ZNF en IVN zijn geadopteerd in de EA, maar zijn er al prestatie-afspraken gemaakt? Is de grensoverschrijdende arbeidsmarkt nu een thema? Hij is onder de indruk van de ontwikkelingen binnen de landbouw!

De heer Otte (CU) is trots op de positie van Zeeland vanwege laagste werkloosheid. Hij is wel bezorgd over achterlopende innovatie. Wanneer treedt het revolverend fonds in werking? Wat is de oorzaak van de onderbesteding van de financiële middelen? Is 2 miljoen uit Europese fondsen genoeg voor alle projecten? De CU ondersteunt de EA, maar is wel kritisch. Soms ontbreekt de link naar de markt: de provincie bedenkt iets, en dan wordt er een ondernemer bij gezocht. Er moet meer ingezet worden op het bestaande MKB en hun plannen. Verder is er veel geïnvesteerd in plannen en onderzoek, terwijl je ondernemers de leidende rol moet geven, in concrete projecten. I.p.v. van "biobased economy" moet je spreken van "circulaire economie", dan is het kader breder. Om onderbesteding te voorkomen moet je ondernemers een kans geven die al actief zijn. Dan kan het geld als hefboom werken.

De heer V.d. Maas (SGP) zegt dat veel werk is verzet onder moeilijke omstandigheden. Scherpe keuzes zijn nodig door de bezuinigingen. Geef ondernemers een leidende rol in de uitvoering. Gaan we wel op een goede manier om met stages en starters, ze zijn van groot belang. Hij vindt revolverende fondsen positief, maar wanneer is het startklaar? Is binnendijkse aquacultuur echt winstgevend?

De heer Oudemans (CDA) vindt de Europese fondsen belangrijk als multiplier. Is er nu voldoende budget voor de Kenniswerf en Dok41? Hoe is de voortgang van Smart Delta Resources? M.b.t. de Digitale Agenda zegt hij dat er in 2015 3000 mensen betrokken moeten zijn bij de vraagbundeling, dat is positief. Welke gevolgen hadden/hebben de bezuinigingen, en wat is of wordt niet uitgevoerd?

De heer Markusse (PVV) vraagt wat topsport oplevert voor de Zeeuwse economie. P. 10, energiebesparing en -transitie: hoeveel van het bedrag gaat naar windenergie? "Biobased economy is geen afgebakende sector" (p. 21), maar op p. 11 staat dat voor de groei van biobased economy 1,1 miljoen wordt uitgetrokken. Er zit een frictie tussen deze twee opmerkingen.

De heer Muste (NZ) vindt geen goede lijn in de EA, het is niet meer dan pleisters plakken. Zeeuws-Vlaanderen heeft een spoorverbinding nodig. Hij heeft nog meer wensen m.b.t. de spoorvoorziening. Zeeuwse Tong is een mooi project, maar te klein opgezet.

Gedeputeerde De Reu zegt dat de EA in 2011 is gemaakt met veel partijen. Er is een aantal speerpunten en business cases geformuleerd, waarbij het bedrijfsleven leading is. Er is zeker een link naar de markt. Ondernemers die menen geen gehoor te krijgen bij de provincie moeten hem bellen! Co-financiering moet plaatsvinden door andere overheden en door de bedrijven zelf. Een voorwaarde voor subsidie is innovatie en koolstofarme economie. Het vervolg op de "Slimme kracht van Zeeland" gaat over andere vormen dan het hoger onderwijs. Horizon 2020, mét bedrijven én andere onderwijsinstellingen buiten Zeeland. We moeten iets doen aan het zwakke economisch imago van Zeeland. De schaal van Zeeland is een nadeel. Er is in het verleden veel geïnvesteerd in Zeeuws-Vlaanderen, o.a. in infra-structuur. We hebben in Zeeland veel biomassa maar niet genoeg voor een centrale. Er komt nog een voorstel over de financiën, en de keuzes voor de EA.

We werken aan de afstemming van arbeidsmarkt en onderwijs, o.a. in het Arbeidsmarktplatform. Starters en stages komen ook aan de orde. We voldoen als provincie aan de Participatiewet. Via subsidiebeschikkingen krijgen ZMF en IVN prestatie-afspraken.

Door Impuls worden de werkgelegenheidseffecten in beeld gebracht. Er is met één loket bij Impuls gestart met een revolverend fonds. De middelen voor de Kenniswerf komen in het lijstje van 2015.

Topsport brengt Zeeland in beeld, het resultaat van de Tour de France is toegestuurd. Alle evenementen is gevraagd om kengetallen van de economische spin-off. Er gaat géén geld naar windenergie.

Pas in de loop van 2015 wordt bekend waar de co-financiering naar toe gaat.

Gedeputeerde Van Beveren zegt dat met de EA is gekozen voor innovatie bij bedrijven. Er gaat ook wel eens iets mis, maar dat hoort bij innovatie en nieuwe ontwikkelingen. Zo is het Kustlab mislukt en zee-wierteelt een succes. De Zeeuwse Tong kan economisch nog niet uit. Voor Zeeland was het een enorm project. Er gaat € 51.500 naar Imares, wat een oude afspraak is. We vinden het belangrijk dat Imares in Zeeland zit. "High sensing" in de landbouw staat nog aan het begin. Aquacultuur past goed bij Zeeland maar is nog niet winstgevend. Het tijdschema voor de bezuinigingen volgt voor de Kerst, het liefst met keuzes in een lijst met mogelijke bezuinigingen.

In tweede termijn:

De heer Hamelink (PvdA) vraagt naar aanleiding daarvan of dit Statenvoorstel dan wel op 12 december in PS wordt behandeld?

Gedeputeerde Van Beveren antwoordt bevestigend, we moeten wel verder werken.

De heer Otte (CU) vraagt of er geld zit in het revolverend fonds, of is het alleen een loketfunctie? Hij had nog gevraagd naar de onderbesteding.

Gedeputeerde De Reu zegt dat het voornemen bestond om € 100.000 te storten in het revolverende fonds. Dit komt in het voorstel van Van Beveren terug. Onderbesteding was het gevolg van bezuinigingen en vertraging van een paar projecten.

De voorzitter stelt vast dat het voorstel voldoende is onderbouwd voor behandeling in PS.

8 **Bijgewerkte toezeggingenlijst met:**

- 8a **GS brief inzake procedure Hoondert, toezegging cie. nr. 68:** afvoeren
- 8b **GS brief inzake openbaar busvervoer, toezegging cie. nr. 70:** afvoeren
- 8c **GS brief inzake accountantsverklaring Zeeland Seaports, toezegging 82:** afvoeren
- 8d **GS brief over implementatietraject Westerschelde Ferry B.V., PS 202:** afvoeren

9 **Conceptverslag commissie EM van 24 november 2014:** ongewijzigd vastgesteld.

7. **Volgende vergadering: maandag 19 januari 2015, 13.30 uur**

Er worden geen t.k.n-geagendeerde stukken. ter behandeling teruggevraagd.

8. **Sluiting** van de vergadering om 16.15 uur.